

ГЛОБАЛИЗАЦИЈА У ХОТЕЛИЈЕРСТВУ

11.03.2022.

Београд,

Јелена Чеперковић

Временски аспекти глобализације туризма

Време	Активност
10 минута	Ретроспектива претходног предавања
20 минута	Инфо- блок:
15 минута	
20 минута	Инфо- блок:
20 минута	
5 минута	Питања

КРЕТАЊЕ КРОЗ ГЛОБАЛНИ ПРОСТОР- ВРЕМЕ

- Свако друштво има свој просто- “животни простор”,
- Границе јасне одреднице државе, данас су слабе и пропустљиве (услед глобализације),
- **ПРОСТОР ЈЕ ОСНОВНИ РЕСУРС ПОСТОЈАЊА, ОПСТАНКА И РАЗВОЈА ЉУДСКОГ ДРУШТВА**

ПРОСТОР ЈЕ СИСТЕМ

- Подсистеми:
  - природни,
  - економски,
  - социјални,
  - економски,
  - технички,
  - политички и др.

Површине

- Пољопривредне,
- Шумске,
- Водене,
- Остале- изграђене

Простор за

- Становање,
- Саобраћај,
- Индустију
- Центри,
- Зеленило и рекреација

Заштита простора

- Заштита почиње услед повећања насеља
- УНЕСКО-ва Листа (1972-2011).
  - 936 добара
    - 725 културних,
    - 183 природних
    - 28 меовитих (културних и природних) и
    - 35 посебна (угрожена места)

На Листу светске баштине из Србије су до сада уписани:

манастир Студеница,

Стари Рас са Сопоћанима,

Средњовековни споменици на Косову и Метохији (Дечани, Пећка

Патријаршија, Грачаница, Љевишка и Прирен).

и Гамзиград – Ромулијана.

У оквиру УНЕСКО програма „Памћење света“, у Светски регистар културне документационе баштине из Србије су уписани **Архива Николе Тесле(2003).**

и Мирослављево јеванђеље(2005).

Такође је УНЕСКО МАБ Савет, у оквиру програма „Човек и биосфера“, део Парка природе Голија прогласио за **Резерват биосфере Голија–Студеница.**

УНЕСКО је 2016. године на листу „Светске културне баштине“ уписао Стећке из Србије,

УНЕСКО је 2014. године на „Репрезентативну листу нематеријалног културног наслеђа“ поставио „Породичну славу“.

УНЕСКО је 2017. године на Репрезентативну листу нематеријалног културног наслеђа поставио „Коло“, традиционалну народну игру.

УНЕСКО је 2018. донео одлуку о упису „Певања уз гусле“ на Репрезентативну листу нематеријалног културног наслеђа човечанства

ПРОСТОР

- ОБЈЕКТИВНИ (објективно постојећи простор нужен за постојање материјалног свет);
- СУБЈЕКТИВНИ (односи функционишу човек- простор-човек);
- АНТРОПОЛОШКИ (скуп прецизних кодовакоји модификују стање свести и кретање тела),
- ГЕОГРАФСКИ (површина земље насељена живим бићима и људима);
- ТУРИСТИЧКИ (је јединствена и недељива географска и функционална целина природних и створених ресурса и вредности од значаја за туризам).

Туристички простор

- Имагинарни (приче, читање, визуелне слике):
  - простор духовног туризма,
  - простор виртуелног туризма и
  - опажени туристички простор
- са ограниченим приступом (препрке: природне, политичке, економске, социо- културне)
- Реални (овде се одвија туризам у географском простору):
  - Експлорације (истраживање, испитивање, извиђање),
  - Пенетрације (продирање),
  - Асимилације (је [процес](#) у току којег једна [друштвена](#) појава ([процес](#), [скупина](#)), у контакту с другом појавом такве врсте, губи своје [особености](#) и самосвојност, нестаје у другој појави, утапа се у њу),
  - Колонизације (досељавање)и
  - Урбанизације (**Урбанизација** (од [латинског](#) *urbs* – „[град](#)“) је назив којим се означава природни или механички прираст [становништва](#) у [градским](#) подручјима, ширење градских подручја, односно трансформација претежно [сеоских](#) карактеристика неког подручја у градско)

- Померање атракција (копије које могу да мотивишу посету оригиналима) храна, сувенири, атракције.
- Згушњавање атракција,
- Категорије путника (по Коену):
  - Који су потпуно отуђени (не траже значење места)
  - Који су свесни губитка сопственог центра (траже аутентични доживљај),
  - Који мисле да је центар у другом друштву

Атракције

Природне

- Велики корални гребен је највећи корални гребен на свету
- Бајкалско језеро је највеће и најдубље на свету
- Нил је најдужа река на свету
- Анђеоски водопад је највиши на свету
- Исланд је највеће вулканско острво
- Мртво море је на најнижој надморској висини
- Најдужа плажа налази се у Бразилу

Антропогене

- Таџ Махал, Агра, Индија
- Пирамиде у Гизи, Каиро, Египат
- Алхамбра, Гранада, Шпанија
- Кип Слободе, Њујорк, САД
- Колосеум, Рим, Италија
- Линколн Мемориал, Вашингтон, САД
- Ајфелова кула, Париз, Француска
- Сиднејска опера, Сиднеј, Аустралија
- Кинески зид, Кина
- Нотр Дам, Париз, Француска

Временски аспекти глобализације туризма

- Време је универзална димензија, неопходна и мерљива, којом се прати **неповратна сукцесија** појава.
  - Сукцесија= **ступање на чије место, следовање, узастопност**, наследство, заоставштина.

Типологија времена

- **Глобализација има:**
  - просторну димензију и
  - времеску димензију.
- Смањивање времена за кретање људи, робе и информација (модерна транспортна и комуникациона технологија).

Објективно време /часовник- сат/

- Време које се прецизно мери и израчунава на основу **система јединице времена** и уз помоћ **инструмената за мерење времена**.
  - сат, минут, секунда и
  - часовник механички, електронски, кварцни, атомски, пешчани и сл.

- **Који су начешћи временски термини у туризму?**

Временски термини у туризму

- Редови вожње,
- Буђење,
- Време доласка и одласка у хотел,
- Време доручка,
- Време поласка аутобуса,
- Разагледање града,
- Почетак и крај представе,
- Радно време музеја, галерија, ресторана, базена, бара и сл.

Колико је сати?

Београд	00.00	
Лос Анђелес		
Њујорк		
Лондон		
Париз		
Кијев		
Москва		
Пекинг		
Токио		
Тел Авив		
Дубаи		
Сиднеј		

Колико је сати?

Београд	00.00	
Лос Анђелес	03.00	+3
Њујорк	06.00	+6
Лондон	23.00	-1
Париз	00.00	0
Кијев	01.00	+1
Москва	02.00	+2
Пекинг	07.00	+7
Токио	08.00	+8
Тел Авив	01.00	+1
Дубаи	03.00	+3
Сиднеј	10.00	+10

Субјективно време

- Доживљено време кроз сукцесивне промене стања свести сваког појединца.
- Тренуци досаде су **дуги** а тренуци среће **кратки**.
- Туристичка дестинација (проток времена у директој вези са садржајем боравка).

Антрополошко време

- Свака индивидуа је потчињена традиционалном времену по календару који распоређује ритам рада и одмора према симболизму.
- Туристичко путовање условљено је одређним локалним празницима, нерадним данима.
- Антрополошко време је одраз културе локлане заједнице.

Примери

- Прослава Божића и Васкрса у Јерусалиму,
- Свети месец рамазана који се завршава Бајрамом,
- Карневал у Рију,
- Папине посланице са терасе катедрале св. Петра у Риму,
- Дан мртвих у Мексику,
- 14. јули у Француској,
- Св. Патрик у Ирској,
- 4. јули у САД-у,
- Карневал у Венецији у фебруару,
- Сабор у Гучи.

Стратегије супростављања времену

- Заборављање времена,
- Успоравање времена,
- Превазилажење времена,
- Испуњавање времена,
- Сећање на прошло време,
- Губљење времена и
- Доживљавање појединих временских сегмената путовања.

Слободно време можемо распоредити на следећи начин, односно на следеће активности:

- физичке активности (шетња, спорт, рекреација)
- практичне активности (хоби, баштованство, гајење птица и слично);
- уметничке активности (позоришта, концерти, изложбе, биоскопи, музика, литература);
- интелектуалне активности (читање литерарних, политичких, социјалних, биографских, есејистичких и научних дела);
- друштвене активности (скупови, породичне забаве, добровољна друштва, удружења и слично).

Заборављање времена,

- Масовни туризам је типичан пример заборављања времена кроз површну забаву.
- Ефекти заборављања времена:
  - Нови пејзажи,
  - Путеви,
  - Аеродроми,
  - Атракције,
  - Луксузни хотели,
  - Призори,
  - Ситуације.

Успоравање времена,

- Растојање између РОЂЕН и УМРО што више повећати и пут учинити што је могуће дужим и
- Да се иде што спорије као бисе што касније стигло до крајње тачке.

Превазилажење времена

- Превазилажење времена путовањем је најчешће религиозно и мистично искуство ходочасника.
- Доживљај верског заноса,
- Спајање са богом.
  - Јерусалим, Рим, Медина, Мека и сл.

Испуњавање времена,

- Морално испуњење,
- Путовање= морално деловање и усавршавање сопствене личности. РЕТКИ ПУТНИЦИ,
- ХЕДОНИЗАМ= сваки тренутак испунити задовољством- “панични страх празнине”
- Популарност анимације.

Сећање на прошло време,

- Да ли ће се путовање памтити?
  1. Удаљеност од места пребивалишта (далека- дуже),
  2. Степен различитности у односу на средину у којој се живи,
  3. Догађаји који су се одиграли током путовања,
  4. Сећање подтскнуто, продужено и реконструисано- људи, фотографије, музика, видео записи, разни предмети, гастрономски специјалитети.
  5. Сувенири су делићи егзотичног света који је отргнут из своје природне средине и донет у добро познату средину сопственог дома.

Губљење времена

Све што није везано за зараду, друштвену афирмацију и забаву најчешће се третира као губљење времена.

- Отолошко губљење времена: Путовање од тренутка поласка до доласка време тече= време прошло,
- Психолошко губљење времена: многа путовања брзо нестају из наших сећања, док се нека памте до краја живота и
- Етичко губљење времена- време је изгубљено када је стерилно, непродуктивно и сл. (лежање на плажи и супрото губљењу времена- креативни туризам(плетење корпи)).

Доживљавање појединих временских сегмената путовања

Најбоље представе о времену:

- Простор,
- Метафора реке,
- Круг и
- Звук и музика
  - За човека који се не креће протиче само време, за оног који се креће симултано протиче и време и простор.
  - Живот (почиње и завршава се у мировању и ништавилу) и путовање (почиње и завршава се у истој тачки)

KRAJ JESENI

POČETAK PROLJEĆA

Psiha

je cudna stvar